

BOJTOR IVÁN

Vágott kereszt

Módos falu volt. Mondják, hogy azt az Angyal-dombnak köszönhatték, ami felfogta, eltérítette a hegyekből lezúduló fagyos leheletet. A domb csupasz tetején ott állt a híres búcsújáró kápolna. Arról már csak azért is meg kell emlékeznünk, mert ez a történet is egy búcsú előtti napon kezdődött.

Már esteledett, amikor Józsi bá, az öreg erdőkerülő azzal állított be a kocsmába, hogy megint látta azt a nagy madarat.

Kinevették.

Szekeres Pál, a mézáros azzal évődött, hogy: - Miért nem durrantott utána a sóspuskájával? Milyen szép mellehúsa lehet annak a nagyra nőtt gerlének? Talán tíz embernek is elég lenne vacsorára.

- Nem úgy van az! Kitudja miféle madarat küldött erre a Jóisten – dörmögte az öreg.

- Azt bizony tényleg nem tudhatni – bólogatott Balogh Jóska. - Mári néném is talált valamiféle nagyra nőtt tollat, gombászás közben, a Köves-erdőnél. Futott is vele a plébánoshoz. Nem tréfálok. Tényleg úgy szaladt a nyolcvanhét évével, hogy azt hittem, tűz ütött ki valahol. Kérdeztem is utána, de nem árult el semmit, csak szórta magára a keresztet.

- No, majd én holnap kifagatom a plébános urat, amikor... - szólalt meg Szekeres Pál, de Jóska közbevágott: - Azt ugyan nehezen, mert elment az az esti vonattal a városba. Saját szememmel láttam, amikor felszállt. Valamiért nagyon sürgős lehetett neki.

- Biztos megint angyal járt erre, mint egykoron? - nevetett Szekeres Pál.

A sarokban ülő fiának, Palinak egy másik angyalon járt az esze: Marikán, a kocsmáros lányán. Arra várt ott reménykedve, hogy, ha csak egy pillanatra is, de aznap is láthassa, noha tudta jól azt, hogy az apja este már nem engedi a dülöngélő népség közé felszolgálni.

Másnap este tartották azt a bált. Mondják, Pali szúrt először. A cimborái ezt igyekeztek elkenni, de persze hiába, mert azon az estén majd az egész falunép ott volt, és sokan ellene vallottak.

A zenészek már húzták, ahogy csak bírták, de akkor még kevesen táncoltak, amikor az az idegen beállított. Magas, szőke, lányos arcú legény volt, csak a hátán takart a kiskabát valamiféle dudorodást, vagy kinövést. No, kimondom: púposnak látszott. Körbenézett a kocsmaudvaron, és azonnal megakadt a szeme Marikán, aki két barátnőjével álldogált az eperfa alatt. És fel is kérte egy táncra.

Pali, aki csak egy bátorító pohárára ugrott be a belső helyiségbe, éppen akkor lépett ki az ajtón, amint meglátta őket, rövest visszafordult még egyért.

A zene szólt, a párok járták. Palit cimborái terelték, tolták mind előrébb, hogy kérje már le azt a lányt, ne legyen már olyan anyámasszony katonája.

Az idegen, aki a gyors után már ugyancsak megizzadhatott, oda lépett az egyik padhoz, lekapta a kabátját és rádobta. Aki látta felhördült, mert a kabát alól hatalmas, fehér szárnyak bukkantak elő. Az idegen nem sokat törődött velük, úgy tűnt, hogy egyszerűen letördelte magáról, és oda rakta azokat is a padra. Elkapta Marika kezét, és rángatta is volna vissza a táncba, de ő kitepte magát, és szaladt a kocsmajtó felé. Az idegen utána iramodott, próbálta újra elkapni, de beleütközött Paliba, aki ott állt megmerevedve, mozdulatlanul, mint Szent Márton szobra a templomban.

A többi már gyorsan megtörtént. A közelben állók mind-mind másképpen látták.

Az hamar kiderült, hogy Pali szúrt először. De ez volt az egyetlen pont, amiben a vallomások megegyeztek. A Józsi gyerek szerint az idegen elkapta Pali karját, kicsavarta a kést a kezéből, földre lökte, majd kétszer is a feje felé bökött. Soós Pista szerint viszont Pali a döfés után – talán a spriccelő vér láttán – elejtette a bicskát, amit az felkapott, és kétszer feléje suhintott vele. Korpás Józsi bácsi szerint meg – aki, mi tagadás a legrészegebb volt azon az estén – az idegen egyszerűen kinyújtotta a kezét a kés felé, mire az átugrott az ő kezébe, majd visszazállt a levegőben egyenesen Pali homlokának, amire saját magától egy keresztet hasított.

Többen is az idegenre vetették volna magukat, de mire megmozdultak, az már nem volt sehol. A padról eltűnt a kabát, meg a szárnyak is. Csak egy vércsík maradt utána, ami a kocsmajtótól a padig vezetett.

A rendőrhatalóságnál azonban nem hitték el ezt a „csodás baromságot”, és amikor egy hét múltán a Nagytáti-erdőnél a favágók egy holttestre akadtak, Palit bekísérték a városba.

A bíró, Rozgonyi Nagy István nagyon igazságos ember hírében állott, ezt még azok a betörők, tolvajok is mind-mind elismerték, akiket elítélt, mert szerintük is pontosan annyi büntetést kaptak, amennyit megérdemelték (talán egy egész kicsivel kevesebbet). Ebben az ügyben azonban tanácstalan volt. Nem hitt ő abban a bicskázó angyal mesében egy percig sem. Csak miután kifaggatta az összes tanút (ez eltartott vagy egy hétig), vezettette maga elé Palit a fogdából, hogy őt is meghallgassa.

Időközben már az is világossá vált előtte, hogy az a vándorárus, akinek a holttestét megtalálták, nem lehetett azonos azzal a fiatal idegennel, mert az a szerencsétlen már rendesen benne járhatott a korban, amikor a Nagytáti-kapaszkodón a szíve elvitte, mert bizony a testén nemhogy késszúrást, de még csak egy karcolást sem találtak.

Tulajdonképpen Palit akár azon nyomban el is engedhette volna, de kíváncsi volt arra, hogy ő mit mond a történekről.

Amit tőle hallott az még a többinél is zavarosabb mesének tűnt:

– Ittam. Sokat ittam. A bicska a zsebemben volt, de becsukva. Nem is tudom, hogy mikor nyitottam ki. Nem emlékszem a szúrásra, csak az arcomra freccsenő vérré. Egy szempillantás alatt kijózanodtam, és láttam, hogy úgy vigyorog rám, mintha semmi sem történt volna. A kezembe olyan nyilallás állott, hogy kiejtettem a bicskát, de az nem esett le, hanem egyszerre csak ott volt az ő kezében. Hátra léptem volna, de hanyatt terültem a földön. Ugrottam volna fel, de valami lent tartott, leszorított, még a kezemet sem tudtam mozdítani. Ő meg fölém hajolt, mormogott valamit, és a homlokomra vágta ezt a keresztet. Így elmondva hosszan hangzik, pedig csak egy-két pillanat lehetett az egész.

„Nincs áldozat, nincs panaszos, nincs büntény. Fizessen a rendbontásért valamennyit, aztán menjen isten hírével!”

Miután Palit kilökték a börtön kapuján, körbe nézett, hogy ki látja a szegényét. Az utcán csak egyvalaki ácsorgott: Marika.

– Hát, te?

– Tudod, Pali! Nekem olyan legény kell, aki ha kell még az angyalokkal is szembe száll értem.

Palinak akkor eszébe villant, mit is mormogott az angyal az arcába, miközben a keresztet a homlokára vágta: „Ezt a keresztet az imáidban még sokszor megköszönöd nekem”.

